

21.11.2016

Stj/1

§ 1058

Erivapauden myöntäminen terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaidosta

HEL 2016-011937 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää erivapauden sosiaali- ja terveystieteiden terveyskeskuslääkärin virkaan vaadittavasta kielitaitovaatimuksesta siten, että seuraavia vakansseja täytettäessä ei vaadita ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa:

- Myllypuron terveysasema, terveyskeskuslääkäri, vakanssi numero 020306, työavain 45-960-16

- Pitäjänmäen terveysasema, terveyskeskuslääkäri, vakanssi numero 020314, työavain 45-1129-16

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystieteiden virastossa on täytettävänä Myllypuron terveysasemalla terveyskeskuslääkärin virka, jonka kielitaitovaatimuksesta on haettu erivapautta (liite 1) sekä Pitäjänmäen terveysasemalla terveyskeskuslääkärin virka, jonka kielitaitovaatimuksesta on haettu erivapautta (liite 2).

Terveystieteidenhuoltolain (1326/2010) 6 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisen kunnan on järjestettävä terveystieteidenhuollon palvelunsa suomen ja ruotsin

kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä. Kielilain (423/2003) 10 §:n 1 mom. mukaan kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Jos jollakulla on lain mukaan oikeus käyttää omaa kieltään, mutta viranomaisen kieli tai asian käsittelykieli on toinen, viranomaisen on kielilain 18 §:n 1 mom. mukaan järjestettävä maksuton tulkkaus, jollei se itse huolehdi tulkkauksesta. Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 2 §:n mukaan viranomaisen on koulutusta järjestämällä ja muilla henkilöstöpoliittisilla toimilla huolehdittava siitä, että sen henkilöstöllä on riittävä kielitaito viranomaisen tehtävien hoitamiseksi kielilaissa ja muussa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Lain 3 §:n mukaan virkaa täytettäessä ja muuhun palvelusuhteeseen otettaessa on varmistauduttava siitä, että palvelukseen otettavalla on työtehtävien edellyttämä kielitaito. Lain 5 §:n 2 mom. mukaan jos lailla tai lain nojalla ei säädetä kunnallisten viranomaisten henkilöstön kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, niitä voidaan asettaa kuntalain mukaisessa järjestyksessä.

Kaupungin hallintosäännön 24 §:n mukaan viranhaltijoilta ja työntekijöiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on säädetty ja kielitaitosäännössä määrätty. Virastojen ja laitosten on osoitettava riittävä määrä suomen ja ruotsin kieltä taitavia henkilöitä kielilaissa tarkoitettuna kielellisen palvelutason ylläpitämiseksi. Virastojen ja laitosten on varmistettava koulutusta järjestämällä, opintoja tukemalla ja palvelukseen otettavien kielitaitoon huomiota kiinnittämällä, että henkilöstöllä on lain edellyttämä kielitaito. Kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n mukaan muun kuin viraston ja laitoksen päällikön, osastotasaisen yksikön päällikön ja kaupunginsihteerin kielitaitovaatimuksen asettaa viraston tai laitoksen päällikkö tai hänen määräämänsä.

Sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikkö on 11.4.2014 § 104 päättänyt pysyväisohjeesta, jonka mukaan terveysasemien terveyskeskuslääkäreiden virkojen kelpoisuusvaatimuksena on kielitaitovaatimuksen osalta suomen kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Kielitaitosäännön 5 §:n mukaan kaupunginhallitus voi perustellusta syystä tehtävään ottavan esityksestä myöntää erivapauden tai lievennyksen tämän säännön perusteella vaadittavasta kielitaidosta. Kaupungin kielitaitosääntöä ja hallintosäännön 24 §:ää koskevien täydentävien ohjeiden mukaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa koskevassa laissa ei ole säännöksiä kuntien henkilöstön kielitaitoa koskevasta erivapaudesta. Kun kunta päättää kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista, se voi samalla määrätä myös virkojen ja muiden tehtävien kelpoisuusvaatimuksia koskevasta erivapaudesta tai lievennyksestä. Erivapaus voidaan myöntää esim. sil-

loin, jos asetettujen kielitaitovaatimusten noudattaminen tehtävää täytettäessä saattaisi olla poikkeuksellisesti epätarkoituksenmukaista ja ne muodostaisivat esteen tehtävään pääsemiseksi. Näin voi olla, jos kielitaitovaatimukset yksittäistapauksessa ovat tarpeettomia tehtävän hoitamiseksi ja hakijalla muutoin olisi hyvät edellytykset tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Esimerkiksi ulkomaalaisen hakiessa palvelukseen saattaa olla erityisiä syitä poiketa yleisistä vaatimuksista.

Sosiaali- ja terveystieteiden erivapaushakemuksen mukaan Myllypuron terveysasemalla haettavana olleeseen terveyskeskuslääkärin virkaan on ollut kaksi hakijaa, joista kummallakaan ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa, mutta muut kelpoisuusehdot täyttyvät. Kokonaisarvioinnin perusteella toinen hakijoista on kielitaitoa lukuun ottamatta muutoin hyvin soveltuva terveyskeskuslääkärin virkaan. Henkilö on toiminut Myllypuron terveysasemalla terveyskeskuslääkärin sijaisena ja suoriutunut tehtävistään moitteitta. Myllypuron terveysasemalla on yksi Helsingin terveysasemien kolmesta ruotsinkielisestä tiimistä. Siinä toimii kaksi täydellisen ruotsin kielen taidon omaavaa lääkäriä. Näiden lisäksi terveysasemalla on vakinaisessa virassa neljä lääkäriä, joilla on vähintään ruotsin kielen tyydyttävä suullinen taito. Näin ollen ruotsinkielisille potilaille voidaan aina järjestää pääsy ruotsin kieltä osaavan lääkärin vastaanotolle.

Sosiaali- ja terveystieteiden toisen erivapaushakemuksen mukaan Pitäjänmäen terveysasemalla haettavana olleeseen terveyskeskuslääkärin virkaan on ollut vain yksi hakija, jolla ei ole vaadittavaa ruotsin kielen suullista taitoa, mutta muut kelpoisuusehdot täyttyvät. Kokonaisarvioinnin perusteella hakija on muutoin hyvin soveltuva terveyskeskuslääkärin virkaan. Henkilö on toiminut Pitäjänmäen terveysasemalla terveyskeskuslääkärin sijaisena ja suoriutunut tehtävistään moitteitta. Pitäjänmäen terveysasemalla on vakinaisessa virassa seitsemän lääkäriä, joilla on vähintään tyydyttävä ruotsin kielen taito. Näistä yhden lääkärin äidinkieli on ruotsi ja yksi on työskennellyt Ruotsissa. Näin ollen ruotsinkielisille potilaille voidaan aina järjestää pääsy ruotsin kieltä osaavan lääkärin vastaanotolle.

Apulaisoikeuskansleri on tehnyt 29.4.2016 päätöksen tilanteesta, jossa henkilö nimitettiin apulaisylilääkärin virkaan kokonaisarvioinnin perusteella ilman, että hänellä oli kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Päätös on liitteenä 3. Apulaisoikeuskansleri on katsonut, että erivapautta vaadittavasta kielitaidosta olisi tullut hakea ennen virkaan nimittämistä.

Lähtökohtaisesti valinta virkaan on tehtävä kaikki kelpoisuusehdot täytävistä hakijoista. Kelpoisuusvaatimuksista voidaan poiketa vain yksittäistapauksessa. Sosiaali- ja terveystieteiden erivapaushakemuksen

21.11.2016

Stj/1

mukaan terveyskeskuslääkärin virkaan (työavain 45-960-16) on ollut kaksi hakijaa, joista kummallakaan ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Toisen erivapaushakemuksen mukaan terveyskeskuslääkärin virkaan (työavain 45-1129-16) on ollut yksi hakija, jolla ei ole vaadittavaa ruotsin kielen tyydyttävää suullista taitoa. Erivapaushakemusten mukaan virkaan esitettävät henkilöt ovat muuten päteviä lukuun ottamatta vaatimusta ruotsin kielen tyydyttävästä suullisesta taidosta. Erivapaushakemuksista ilmenee, että ruotsinkielisen väestön palvelut ja oikeus käyttää omaa kieltään ovat Myllypuron ja Pitäjänmäen terveysasemilla turvattavissa muilla tavoin. Koska virkoihin ei ole ollut muita kaikki kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita ja hakeneet henkilöt ovat tehtävissään kokeneita sekä suoriutuneet niistä moitteitta, kelpoisuusvaatimus ruotsin kielen osalta johtaisi näissä kahdessa tapauksessa epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen. Näin ollen kokonaisarviointin perusteella terveyskeskuslääkärin virkaan voidaan poikkeustapauksessa nimittää henkilö, jolla ei ole kielitaitovaatimukseksi asetettua tyydyttävää ruotsin kielen suullista taitoa. Erivapauden myöntämiselle ei voida katsoa olevan estettä näissä kahdessa tapauksessa.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen ja henkilöstöosaston kanssa.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esitys 27.10.2016
- 2 Esitys 8.11.2016
- 3 Päätös 29.4.2016, apulaisoikeuskansleri

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia